

1944, september 20. [Londýn.] — Depeša ministra dr. H. Ripku čs. veľvyslanectvu v Moskve s odkazom ministra dr. J. Stránskeho a prezidenta Beneša pre F. Uhlířa v záležitosti obnovenia národnosocialistickej strany na Slovensku.

Tajné.

Prosím, odevzdej Uhlířovi¹ tento vzkaz: Na upozornění, že čs. socialisté nejsou zastoupeni v Slovenské Národní radě, pan prezident poslal Slovenské Národní radě podrobný výklad.² Konstatuje, že nikdy nerozhodoval o zastoupení v domácích organizacích odbojových, protože to musí být rozhodováno jen osobami a stranami domácími. Dále pan prezident praví: „Nikdy jsem zásadně nerozhodoval o žádném politickém a osobním zastoupení v domácích organizacích odbojových, nemaje ani možnosti, ani práva, ani vůle věci ty z ciziny komukoli diktovat. To musí býti rozhodnutí jen osob, skupin a stran domácích.

Odpovídal jsem jen jednou asi před půldruhým rokem na vzkaz inž. Slávikovi a Pecholdovi, kteří se mne dotazovali, zdali mají v odboji spolupracovat s některými slovenskými právními skupinami. Odpověděl jsem jim, že nemám námitek, aby spolupracovali za války ať s levými, či pravými, že však já osobně bych si přál, aby po válce se vytvořily jen tři strany: levá, pravá a centr.³ Totéž jsem pak prohlásil veřejně ve Státní radě v Londýně dne 3. 2. 1944.

Tím nemělo však býti ničemu prejudikováno, neboť rozhodnutí o tom musí učinit lid, masa a každá strana sama. Kdyby tudíž z této mé odpovědi byl někdo vyvozoval závěr, že strana československých socialistů nemá býti v našich odbojových organizacích na Slovensku zastupována, byl by to závěr nesprávný. Já sám osobně nemám práva žádné podobné rozhodnutí učinit a také jsem je neučinil. Nesmí se také zapomínat, že strana československých socialistů byla nejsilnější stranou v Čechách, v Praze a v Brně a bude jí patrně nežli dojde po válce k definitivním formacím stranickým v celé Republice zase.

Nechtěje, aby z mých vzkazů vznikla nedorozumění, sděluji Vám tato fakta, a aniž bych se vměšoval do věcí ryze stranických a vnitřních u Vás doma, prosím Vás, aby věc byla přezkoumána a podle skutečných poměrů a v zájmu věci, jednoty a spolupráce všech odbojových faktorů upravena.

Činím tento vzkaz na žádost poslance Uhlíře a ministra Stránskeho a Ripky, kteří mají obavy, aby se vnitrostranické věci na Slovensku nebo v Čechách nekomplikovaly nějakým podobným nedorozuměním. Dr. Edvard Beneš.”

Žádáme Uhlíře, aby o tomto stanovisku páně prezidentově, jakož i o jednomyslném stanovisku celé naší skupiny, jak je už zná,⁴ informoval Němce, Gottwalda a všechny ostatní politické činitele, s kterými je v Moskvě ve styku. Stránský.

Ripka.

AMZV Praha. Depeše odeslané, 1944, čís. 2351 (Mos. 254). Nešifrovaný záznam (?) odoslanej depeše. Strojopisný priepis.

¹ Porov. dokument čís. 225 z 2. 9. 1944 a pozn. 1 k dokumentu čís. 281 z 13. 9. 1944.

² Tento Benešov odkaz poznáme z odpisu rádiogramu, datovaného 20. 9. 1944 (SÚA Praha, b S 40-3/106—107, zprávy odoslané Otovi). Má šest odseků, číslovaných 1—6. Druhý až šiesty odsek je celkom zhodný s nasledujúcim textom („Nikdy jsem zásadně nerozhodoval...“ až po „Dr. Edvard Beneš“). Prvý odstavec Benešovho odkazu SNR znie takto: „1. Bol som upozornený z Moskvy posl. Uhlířom, že vraj SNR nedala zastúpenie čs. socialistom, pretože som si to vraj ja neprial, alebo som to zakázal. Prosím, aby ste vzali na vedomie, že ak je tomu tak, bolo by to veľké nedorozumenie.“

³ Benešov odkaz Pecholdovi a Slávikovi viď dokument čís. 23 z 15. 9. 1943.

⁴ Porov. pozn. 2 k dokumentu čís. 225 z 2. 9. a dokument čís. 281 z 13. 9. 1944.